

GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012-2015

I. WPROWADZENIE

Nie można mówić o zdrowiu nie biorąc pod uwagę zdrowia psychicznego. W odniesieniu do społeczeństw, dobry stan zdrowia psychicznego obywateli pozytywnie wpływa na ich dobrobyt, solidarność i sprawiedliwość społeczną. Zły stan zdrowia psychicznego zarówno dla obywateli, jak i dla systemów społecznych, jest źródłem przeróżnych kosztów, strat i obciążeń.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) określa zdrowie psychiczne jako: „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”.

Stan psychiczny ludzi jest zdeterminowany wieloma czynnikami, w tym biologicznymi (np. genetycznymi, płciowymi), indywidualnymi (np. doświadczeniami osobistymi), rodzinnymi i społecznymi (np. wsparcie społeczne) oraz ekonomicznymi i środowiskowymi (np. status społeczny i warunki życia)^[1].

Inna definicja mówi, że zdrowie psychiczne to „zdolność do rozwoju w kierunku wszechstronnego rozumienia, przeżywania, odkrywania i tworzenia coraz wyższej hierarchii rzeczywistości i wartości, aż do konkretnego ideału indywidualnego i społecznego”.

O znaczeniu zdrowia psychicznego dla człowieka mówi Preambuła ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego i określa zdrowie psychiczne jako „fundamentalne dobro osobiste człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa”.

Powyzsza ustawa wskazuje również, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ponadto w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć fundacje, stowarzyszenia oraz inne organizacje społeczne, samorzady zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe, jak również grupy samopomocowe pacjentów i ich rodzin oraz inne osoby fizyczne i prawne.

^[1] Zielona Księga, Poprawa zdrowia psychicznego ludności. Strategia Zdrowia psychicznego dla Unii Europejskiej, Bruksela 14.10.2005

W przypadku samorządu gminnego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie przede wszystkim na realizacji celów głównych i szczegółowych z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego.

Podstawą opracowania i realizacji niniejszego Programu jest § 4.1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle realizowany jest również w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych;
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program ten powiązany jest z Programem Ochrony Zdrowia, Gminnym Programem Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych oraz Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Niektóre działania prowadzone są również w ramach tych programów.

II. DIAGNOZA

1) Opieka zdrowotna

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „IS-MED”
ul. Harcerska 14
47-220 Kędzierzyn-Koźle**

W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „IS-MED” w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2008-2011 udzielono następującej liczby świadczeń:

ROK	LICZBA UDZIELONYCH ŚWIADCZEŃ
2008	1999
2009	3462
2010	2841
2011	2276

źródło: NZOZ „IS-MED” w Kędzierzynie-Koźlu

Przedstawione powyżej dane wskazują, iż w Poradni Zdrowia Psychicznego udzielono 3462 świadczenia w roku 2009, co stanowiło największą liczbę świadczeń udzielonych w analizowanym okresie. W kolejnych latach liczba ta zmniejszała się wynosząc w 2010r. – 2841 oraz w 2011r. - 2276. Taki spadek może świadczyć o migracji pacjentów między przychodniami.

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SensiMed” sp. z o.o.
ul. Harcerska 11
47-220 Kędzierzyn-Koźle**

W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „SensiMed” w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2008-2011 udzielono świadczeń następującej liczbie osób:

ROK	LICZBA PACJENTÓW W PORADNI ZDROWIA PSYCHICZNEGO	% POPULACJI	LICZBA PACJENTÓW W PORADNI ZDROWIA PSYCHICZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY	% POPULACJI
2008	2908	4,59	253	2,14
2009	2985	4,76	252	2,21
2010	2932	4,71	253	2,29
2011	2991	4,85	275	2,56

źródło: NZOZ „SensiMed” w Kędzierzynie-Koźlu

Biorąc pod uwagę lata 2008-2011 liczba pacjentów w Poradni Zdrowia Psychicznego w Kędzierzynie-Koźlu była najmniejsza w 2008r. i wyniosła 2908. Z kolei w roku 2011 do Poradni zgłosiło się już znacznie więcej pacjentów tj. 2991. Do Poradni Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży w latach 2008-2010 zgłaszała się podobna liczba pacjentów średnio 253 osoby, natomiast w 2011r. liczba zgłaszających się pacjentów wzrosła do 275 osób.

**Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „B-med”
ul. Raławicka 1
47-200 Kędzierzyn-Koźle**

W latach 2008-2011 do Samodzielnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „B-med” w Kędzierzynie-Koźlu zgłosiło się 1280 osób dorosłych oraz 315 osób do lat 18.

ROK	LICZBA PACJENTÓW W PORADNI ZDROWIA	% POPULACJI	LICZBA PACJENTÓW W PORADNI ZDROWIA	% POPULACJI
------------	---	--------------------	---	--------------------

	PSYCHICZNEGO		PSYCHICZNEGO DO 18 R.Ż.	
2008	465	0,73	100	0,85
2009	300	0,48	72	0,63
2010	276	0,44	73	0,66
2011	239	0,39	70	0,65

źródło: SNZOZ „B-med” w Kędzierzynie-Koźlu

Przedstawione powyżej dane wskazują, iż w roku 2011 w porównaniu do 2008r. nastąpił spadek liczby pacjentów w Poradni Zdrowia Psychicznego z 465 osób na 239 osób w 2011r. Zmniejszyła się również liczba pacjentów do 18 r. ż. z liczby 100 osób w 2008r. do 70 osób w 2011r.

**Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych
ul. Szpitalna 18
48-140 Branice**

W roku 2008 w Szpitalu w Branicach przebywały 304 osoby z Gminy Kędzierzyn – Koźle, natomiast w 2010 r. 379 osób.

ROK	LICZBA PACJENTÓW Z GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE	% POPULACJI
2008	304	0,40
2009	374	0,50
2010	379	0,52
2011	521	0,72

źródło: Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Branicach

Również w Samodzielnym Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Branicach najmniej pacjentów z terenu Gminy Kędzierzyn-Koźle odnotowano w 2008r., natomiast w kolejnych latach liczba pacjentów utrzymywała się na podobnym poziomie.

**Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny
ul. Wodociągowa 4
45-221 Opole**

Według informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Neuropsychiatrycznego w Opolu liczba osób hospitalizowanych z Gminy Kędzierzyn-Koźle w powyższym Zespole przedstawiała się w okresie 2008-2011 następująco:

ROK	LICZBA PACJENTÓW Z GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE	% POPULACJI
2008	243	0,32
2009	195	0,26
2010	238	0,32
2011	246	0,34

źródło: Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny w Opolu

Z przedstawionych danych wynika, iż w 2009r. liczba pacjentów z Gminy Kędzierzyn-Koźle przebywających w Wojewódzkim Specjalistycznym Zespole Neuropsychiatrycznym w Opolu spadła w porównaniu do roku poprzedniego. Jednak w kolejnych latach liczba hospitalizowanych osób wzrastała i w roku 2011 wyniosła 246.

Ponadto Gmina Kędzierzyn-Koźle wystąpiła do Centrum Terapii Nerwic w Mosznej z prośbą o udzielenie informacji ile osób z Gminy Kędzierzyn-Koźle korzystało w latach 2008 -2011 w Centrum Terapii Nerwic w Mosznej. Jednakże w otrzymanym piśmie z Centrum Terapii Nerwic Moszna – Zamek poinformowano, iż dane statystyczne odnośnie przyjęć pacjentów znajdują się w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Niemniej jednak, ponieważ Centrum Terapii Nerwic w Mosznej jest filią Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Neuropsychiatrycznego w Opolu można przypuszczać, że dane dotyczące liczby pacjentów przebywających w Centrum zawierają się w liczbie osób hospitalizowanych wskazanej przez Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny w Opolu.

**2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. M. Reja 2A
47-224 Kędzierzyn-Koźle**

W okresie 2008-2011 udzielana była pomoc społeczna osobom dorosłym oraz dzieciom do 18 r. życia z zaburzeniami psychicznymi:

ROK	LICZBA OSÓB DOROSŁYCH Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY	LICZBA DZIECI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W TYCH RODZINACH DO 18 R.Ż.
2008	124	19
2009	149	24
2010	181	29
2011	270	32

źródło: MOPS w Kędzierzynie-Koźlu

Według informacji uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu osoby korzystające z pomocy społecznej objęte są pomocą finansową (zasiłki stałe, okresowe, celowe, dofinansowanie w DPS), pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, są kierowane i przebywają w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych na terenie województwa opolskiego (możliwie najbliżej ostatniego miejsca zamieszkania tj. w DPS w Klisinie, Dzbańcach i Raclawicach Śl.). W 2011r. taką formą pomocy objętych było 29 osób. Osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z usług ośrodka wsparcia jakim jest Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” Typ B. Ponadto

osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystają z usług ośrodków wsparcia, takich jak domy dziennego pobytu (5 placówek) i Klub Pacjenta „Tęcza” dla osób cierpiących na schizofrenię. W 2011r. z usług Domów Dziennego Pobytu korzystały 54 osoby. W zajęciach Klubu Pacjenta „Tęcza” dla osób chorych na schizofrenię w 2011r. brało udział 13 osób. Z uwagi na złożoność problemów w tych środowiskach osoby objęte pomocą często korzystają z więcej niż jednej formy wsparcia^[2].

Z danych przedstawionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu wynika, iż w latach 2008-2011 wzrosła liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z pomocy społecznej. W 2008r. pomocy udzielono 124 osobom, w 2010r. 181 osobom, natomiast w 2011r. takich osób było już 270. Wśród dzieci do 18 roku życia z zaburzeniami psychicznymi z pomocy społecznej korzystało znacznie mniej osób w roku 2008 niż w roku 2011.

Gmina Kędzierzyn-Koźle wspiera na bieżąco zadania w zakresie aktywizacji osób starszych, korzystających z usług Domów Dziennego Pobytu działających przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu.

Inną formą pomocy społecznej w Gminie Kędzierzyn-Koźle są mieszkania chronione, które zapewniają warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz integrację ze społecznością lokalną. Mieszkania chronione przeznaczone są dla osób starszych (w wieku emerytalnym), niepełnosprawnych i dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

ROK	LICZBA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI KTÓRYM PRZYZNANO POBYT W MIESZKANIU CHRONIONYM
2010	5
2011	9

źródło: MOPS w Kędzierzynie-Koźlu

Świadczenia w formie pobytu w mieszkaniu chronionym są przyznawane od 2010r. W 2010r. pobyt w mieszkaniu chronionym przyznano 5 osobom z zaburzeniami psychicznymi, zaś w 2011r. z tej formy pomocy skorzystało 9 osób.

3) Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” ul. Piotra Skargi 25 47-224 Kędzierzyn-Koźle

Z danych przedstawionych przez ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jakim jest Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” Typ B

^[2] źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu

w Kędzierzynie-Koźlu wynika, iż średnia roczna liczba osób korzystających z ośrodka w 2009r wzrosła w porównaniu do 2008r., natomiast od roku 2010 liczba uczestników zmniejszyła się do 84 osób w 2011r.

ROK	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z OŚRODKA
2008	93
2009	94,4
2010	89,75
2011	84

źródło: SDS „Promyczek” w Kędzierzynie-Koźlu

Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” Typ B dysponuje 45 miejscami dziennego pobytu. Działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 16.00. Liczba osób korzystających z usług placówki jest wyższa ponieważ nie wszyscy korzystają z usług Domu codziennie. Część osób korzysta z zajęć tylko w wyznaczone dni. Powyższa tabela obrazuje ilość osób korzystających z usług ośrodka wsparcia w latach 2008-2011. Według informacji uzyskanej z placówki, w razie uzasadnionych potrzeb istnieje możliwość wnioskowania o zwiększenie ilości dotowanych miejsc z budżetu Wojewody Opolskiego. Ilość miejsc w ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest uzależniona od powierzchni placówki i wiąże się z zatrudnieniem odpowiedniej ilości kadry, zgodnie ze wskaźnikiem wynikającym z Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Od chwili wprowadzenia dla uczestników odpłatności za korzystanie z usług świadczonych w Środowiskowym Domu Samopomocy „Promyczek” (2010r.), część uczestników zrezygnowała z pobytu w placówce, stąd zmniejszyła się liczba osób korzystających.

Ośrodek wsparcia jakim jest Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” świadczy usługi takie jak:

- rehabilitacja lecznicza indywidualna i grupowa, (opieka logopedyczna, grupowe zajęcia na siłowni, joga, treningi relaksacyjne -Sala Doświadczenia Świata),
- rehabilitacja społeczna w tym: zajęcia rytmiczno-muzyczne (nauka tańca i śpiewu), zajęcia teatralne, zajęcia socjoterapeutyczne (grupowe), pogadanki, rozmowy indywidualne z uczestnikiem, terapia zajęciowa grupowa (zajęcia plastyczne, techniczne),
- usługi opiekuńcze (pomoc w samoobsłudze, karmienie, mycie),
- ergoterapia w tym: prace porządkowe, dyżury w jadalni, prace w ogrodzie,
- treningi umiejętności społecznych (w tym: kulinarne, komunikacji społecznej, czystości, spędzania czasu wolnego, nauka samoobsługi),

- zajęcia rekreacyjno-sportowe w okresie zimowym i letnim (zawody sportowe, wyjścia do kina, teatru, wycieczki itp., gry i zabawy kierowane i spontaniczne),
- udział w imprezach o charakterze integracyjnym (w placówce i poza placówką) w tym spotkania z wolontariuszami,
- pomoc w załatwianiu spraw osobistych uczestnika i jego rodziny (interwencje, pomoc w wypełnianiu dokumentów, formułowaniu pism itp.),
- praktyczne przyuczenie do zawodu oraz kierowanie na kursy zawodowe w ramach projektów EFS,
- organizowanie praktyk przyuczających do zawodu dla absolwentów kursów zawodowych^[3].

**4) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
Warsztaty Terapii Zajęciowej
ul. Skarbowa 4
47-200 Kędzierzyn-Koźle**

W Warsztatach Terapii Zajęciowej brały udział osoby z Gminy Kędzierzyn-Koźle. Byli to uczestnicy z niepełnosprawnością intelektualną potwierdzoną orzeczeniem o niepełnosprawności.

ROK	LICZBA UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ Z GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE
2008	8
2009	10
2010	10
2011	15

źródło: Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kędzierzynie-Koźlu

W 2008r. do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Kędzierzynie-Koźlu uczęszczało 8 osób z terenu Gminy Kędzierzyn-Koźle. W 2011 r. liczba uczestników którzy mieli orzeczone upośledzenie umysłowe i choroby psychiczne lub choroby psychiczne wzrosła do 15 osób.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzona jest terapia zajęciowa, społeczna, psychologiczna, rehabilitacja ruchowa oraz doradztwo zawodowe. Działania terapeutyczne skierowane są na:

- rozwijanie podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych,
- rozwijanie umiejętności współpracy w grupie,
- efektywne pełnienie ról społecznych,
- rozwijanie samodzielności i zaradności osobistej,
- efektywne funkcjonowanie w społeczeństwie^[4].

^[3] źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” w Kędzierzynie-Koźlu

W 2011r. dofinansowano ze środków finansowych Gminy Kędzierzyn-Koźle działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym.

**5) Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów
„Mały Książę”
ul. Husarska 4
47-200 Kędzierzyn-Koźle**

Świetlica terapeutyczna powstała 24.02.2009r. początkowo pod patronatem Stowarzyszenia na Rzecz Autyzmu „Uczymy się żyć razem” w Opolu. Zajęcia prowadzono dwa razy w tygodniu w czterech grupach. Od września 2010r. otwarto szkołę i jednocześnie prowadzono zajęcia pozaszkolne w Niepublicznej Integracyjnej Świetlicy Terapeutycznej „Mały Książę”. Od 2010r. świetlica została objęta patronatem Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” w Kędzierzynie-Koźlu i Stowarzyszenia na Rzecz Autyzmu „Uczymy się żyć razem” w Opolu. Obecnie zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu w pięciu grupach. Udzielane są porady i pomoc z zakresu: diagnostyki wstępnej, psychologii, pedagogiki, logopedii, komunikacji alternatywnej, edukacji ora pomoc w załatwianiu formalności w urzędach jak również Trening Umiejętności Społecznych. Do świetlicy przybywa dużo dzieci małych z ogromnymi problemami i deficytami rozwojowymi, potrzebujących jak najszybszej, intensywnej terapii i kompleksowej pomocy. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” prowadzi Niepubliczną Świetlicę Terapeutyczną dla dzieci i młodzieży od 3 roku życia oraz Niepubliczny Zespół Szkół na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły przysposabiającej do pracy^[4]. Od 2012r. całkowity patronat nad świetlicą objęło Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” w Kędzierzynie-Koźlu.

ROK	LICZBA UCZESTNIKÓW ŚWIETLICY
2009	12 DZIECI I 4 OSOBY DOROSŁE
2010	15 DZIECI I 7 OSÓB DOROSŁYCH
2011	20 DZIECI I 7 OSÓB DOROSŁYCH

źródło: Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” w Kędzierzynie-Koźlu

Z powyższych danych przedłożonych przez Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” w Kędzierzynie-Koźlu wynika, iż liczba dzieci i osób dorosłych będących

^[4] źródło: Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kędzierzynie-Koźlu

^[4] źródło: Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Autystów „Mały Książę” w Kędzierzynie-Koźlu

uczestnikami świetlicy wzrosła w 2011r. w porównaniu do 2009r. W 2011r. do świetlicy uczęszczało 20 dzieci i 7 osób dorosłych.

Od 2010r. prowadzone są przez Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle działania polegające na wsparciu edukacji i terapii osób, u których rozpoznano autyzm. Działająca na terenie Koźla świetlica terapeutyczna „Mały Książę” obejmuje opieką, edukacją, terapią zajęciową i rehabilitacją dzieci, młodzieży i osoby dorosłe cierpiące na autyzm oraz niepełnosprawności sprzężone z autyzmem.

Podsumowanie

Analizując powyższy materiał i odnosząc się do zadań własnych gminy przez pryzmat realizowanych już zadań można stwierdzić, że w Gminie Kędzierzyn-Koźle działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców są realizowane na bieżąco. Osoby z zaburzeniami psychicznymi z Gminy Kędzierzyn-Koźle dobrowolnie korzystają z wielu form pomocy. Świadczy to o wzroście świadomości tych osób które skutecznie trafiają do specjalistycznych jednostek.

III. CELE GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012-2015:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.1. Promocja zdrowia psychicznego

Upowszechnianie wiedzy na temat zagadnień zdrowia psychicznego w kontekście zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz utrzymywania pozytywnego zdrowia psychicznego pozwala na umiejętne radzenie sobie z niekorzystnymi sytuacjami życiowymi.

Cel szczegółowy:

Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych zapobiegających pojawieniu się zaburzeń zdrowia psychicznego oraz promocyjnych kierowanych do całej społeczności lokalnej oraz do osób narażonych na zaburzenia zdrowia psychicznego,.

Działania:

- 1) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym szkoleń dotyczących zdrowego stylu życia oraz podejmowaniu działań sprzyjających zachowaniu zdrowia psychicznego;
- 2) prowadzenie kampanii informacyjnych na temat często występujących zaburzeń psychicznych i konieczności konsultowania niepokojących objawów w Poradniach Zdrowia Psychicznego (kampania mogłaby odbywać się pod hasłem „Zdrowa psyche - zdrowe ciało”);

- 3) wspieranie działań mających na celu utrzymanie dobrego zdrowia, w tym psychicznego oraz jego promowanie wśród całej populacji ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkotykowym i przemocą domową (w tym działania prowadzone w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych);
- 4) organizowanie warsztatów szkoleniowych dla uczniów szkół ponadpodstawowych na temat radzenia sobie ze stresem oraz asertywności.

Wskaźniki:

- 1) ilość zorganizowanych działań informacyjno-edukacyjnych;
- 2) ilość kampanii informacyjnych;
- 3) liczba osób objętych pomocą w ramach wspieranych działań;
- 4) liczba osób objętych warsztatami szkoleniowymi dot. redukcji stresu i asertywności

Termin realizacji: zadanie realizowane na bieżąco.

1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Działanie na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży stanowi inwestycję w przyszłość, gdyż zdrowie psychiczne w dużym stopniu determinowane jest w pierwszych latach życia.

Związane z wiekiem pogorszenie się zdrowia fizycznego i psychicznego wymaga także skutecznych działań profilaktycznych. Osoby w starszym wieku są narażone na liczne stresy związane z obniżeniem sprawności fizycznej, samotnością, pogorszeniem stanu zdrowia, które to czynniki mogą wywierać negatywny wpływ na stan zdrowia psychicznego, prowadząc do marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Cel szczegółowy:

Pomoc osobom narażonym na pogorszenie zdrowia psychicznego m.in. dzieciom, młodzieży, osobom starszym, w celu poprawy ich funkcjonowania w środowisku rodzinnym i lokalnym oraz wzmocnienia odporności psychicznej. Stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży.

Działania:

- 1) wspieranie zadań w zakresie aktywizacji osób starszych, w tym zwiększenie dostępności do ośrodków wsparcia dziennego;
- 2) zapraszanie osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób starszych do udziału w imprezach integracyjnych organizowanych przy współudziale Gminy Kędzierzyn-Koźle (Dni Miasta, Kiermasze okolicznościowe, Dni Twierdzy Koźle itp.);

- 3) wspieranie działalności istniejących świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych oraz klubów młodzieżowych, prowadzenia punktów informacyjno-konsultacyjnych, jak również grup wsparcia dotyczących szkodliwości substancji psychoaktywnych;
- 4) prowadzenie działań profilaktycznych (kolonie letnie, formy aktywnego wypoczynku, wyjazdy integracyjne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych);
- 5) szkolenie rodziców na temat zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.

Wskaźniki:

- 1) a) liczba wspieranych zadań;
b) liczba osób starszych korzystających z ośrodków wsparcia dziennego;
c) liczba ośrodków wsparcia dziennego;
- 2) liczba imprez do udziału w których zaproszono osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze;
- 3) a) ilość prowadzonych świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych oraz klubów młodzieżowych;
b) ilość prowadzonych punktów informacyjno-konsultacyjnych;
c) ilość prowadzonych grup wsparcia dotyczących szkodliwości substancji psychoaktywnych;
- 4) a) liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych;
b) liczba osób biorących udział w tych działaniach;
- 5) liczba rodziców objętych szkoleniem.

Termin realizacji: zadania realizowane na bieżąco.

2. Integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi, upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego oraz zapewnienie powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej.

Cel szczegółowy:

Poszerzenie i zróżnicowanie form opieki zdrowotnej, pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin pozwoli na poprawę jakości życia zarówno tych osób jak i ich rodzin oraz zapobiegać będzie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Działania:

- 1) prowadzenie i wspieranie działalności statutowej Środowiskowego Domu Samopomocy „Promyczek”;
- 2) prowadzenie i wspieranie działalności ośrodków wsparcia tj. domów dziennego pobytu;
- 3) współpraca ze Starostwem Kędzierzyńsko-Kozielskim w zakresie podejmowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie, mających na celu poprawę jakości ich życia oraz zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu w środowisku lokalnym (np. dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej);
- 4) współpraca z gminami w zakresie podejmowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie (np. Gmina Bierawa);
- 5) wspieranie edukacji i terapii osób z autyzmem;
- 6) prowadzenie grup wsparcia dla rodzin osób, u których wystąpiły zaburzenia psychiczne;
- 7) powołanie np. punktu konsultacyjnego, telefonu zaufania dla osób i opiekunów osób z zaburzeniami psychicznymi, środowiskowej świetlicy samopomocy;
- 8) zabezpieczenie miejsca w domach pomocy społecznej lub mieszkaniach chronionych dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy i Warsztatów Terapii Zajęciowej, którzy z powodu śmierci rodziców nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku rodzinnym, ale są emocjonalnie związani ze środowiskiem lokalnym.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób korzystających ze Środowiskowego Domu Samopomocy „Promyczek”;
- 2) liczba osób korzystających z domów dziennego pobytu;
- 3) liczba osób objętych wsparciem w ramach współpracy ze Starostwem Kędzierzyńsko-Kozielskim;
- 4) liczba osób objętych wsparciem w ramach współpracy z gminami;
- 5) liczba osób z autyzmem objętych opieką, edukacją i terapią;
- 6) ilość prowadzonych grup wsparcia dla rodzin osób, u których wystąpiły zaburzenia psychiczne;
- 7) powołanie w miarę potrzeb oraz posiadanych środków innych form pomocy dla osób i opiekunów osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) liczba osób korzystających z form pomocy;
- 9) liczba osób korzystających ze specjalistycznej opieki medycznej.

Termin realizacji: zadania realizowane na bieżąco.

IV. REALIZATORZY I WSPÓLREALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012-2015

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle realizowany będzie przez Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle. Współrealizatorami Programu będą:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy „Promyczek” w Kędzierzynie-Koźlu;
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu;
3. Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu;
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu;
5. Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kędzierzynie-Koźlu;
6. Zakłady opieki zdrowotnej z terenu Gminy;
7. Placówki oświatowe z terenu Gminy;
8. Środki masowego przekazu;
9. Niektóre zadania mogą być realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym stowarzyszeniami i fundacjami.

V. ŚRODKI NA REALIZACJĘ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012-2015

Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu będą określone w uchwale budżetowej na dany rok budżetowy, jak również będą pochodzić z budżetu innych gmin, z budżetu województwa opolskiego lub budżetu Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Zadania określone w niniejszym Programie częściowo są realizowane w ramach Programu Ochrony Zdrowia, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i finansowane ze środków publicznych Gminy Kędzierzyn-Koźle.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Cele i działania ujęte w niniejszym Programie mogą być modyfikowane lub rozszerzane w poszczególnych latach, szczególnie w przypadku wystąpienia nowych potrzeb lub zadań wynikających ze zmian przepisów prawnych oraz potrzeb społeczności lokalnej. Będzie to wymagało zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych w budżecie Gminy na realizację zadań związanych z ochroną zdrowia psychicznego.

Wskaźniki określone w niniejszym Programie, na podstawie których monitorowane będą działania mające na celu ochronę zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy Kędzierzyn – Koźle będą ujmowane w sprawozdaniach rocznych z realizacji rzeczowo-finansowej Programu, które Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle będzie przedkładał Radzie Miasta Kędzierzyn-Koźle w terminie do dnia 28 lutego każdego roku.